

## PRAKSISOVERSIGT · FORVALTNINGSRET

# Praksisoversigt over aktindsigt

*Offentlighedens og parterers aktindsigt – ministerbetjeningsreglen, ekstraheringspligten, meraktindsigt og sagsbehandlingstid*

Version 2 · Opdateret 26. jun. 2026 · 8 afgørelser · 2010-2025

[Læs online](#)

## INTRODUKTION

Aktindsigt er en fundamental forvaltningsretlig rettighed, der sikrer offentlighedens og parterers adgang til myndighedernes dokumenter. Retsgrundlaget udgøres primært af offentlighedsloven (OFL), der giver enhver ret til aktindsigt, og forvaltningsloven (FVL), der giver parter en udvidet egenaccess. Praksis fra Folketingets Ombudsmand, Ankestyrelsen og domstolene former den nærmere afgrænsning af centrale institutter som ministerbetjeningsreglen i OFL § 24, ekstraheringspligten i OFL § 28, meraktindsigt i OFL § 14 og sagsbehandlingstiden i OFL § 36. Hovedmønstreet i praksis er, at undtagelsesbestemmelserne skal fortolkes restriktivt, at myndigheden altid skal overveje meraktindsigt, og at ekstraheringspligten fastholder en kerne af gennemsigtighed også i undtagne dokumenter.

## PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Enhver har ret til aktindsigt i dokumenter indgået til eller oprettet af en myndighed som led i administrativ sagsbehandling, jf. OFL § 7.
- 02** Undtagelsesbestemmelserne i offentlighedsloven skal fortolkes restriktivt – i tvivlstilfælde taler udgangspunktet for udlevering.
- 03** Ministerbetjeningsreglen i OFL § 24 beskytter kun interne dokumenter udvekslet i forbindelse med politisk ministerbetjening – ikke konkrete afgørelsessager, kontraktsager eller kontrol-/tilsynsopgaver, jf. § 24, stk. 3.
- 04** Ekstraheringspligten i OFL § 28 fastholder, at faktiske oplysninger og eksterne faglige vurderinger af væsentlig betydning for sagen skal udleveres, selv om dokumentet i øvrigt er undtaget.
- 05** Myndigheden har pligt til at overveje meraktindsigt efter OFL § 14 – afslag kræver en konkret begrundelse, der afvejer hensynet bag undtagelsen mod interessen i aktindsigt.
- 06** Sagsbehandlingstiden for aktindsigtssager er som hovedregel syv arbejdsdage, jf. OFL § 36, stk. 2 – overskrides fristen, skal myndigheden underrette ansøgeren.
- 07** Parterers egenaccess efter FVL § 9 er videre end offentlighedens aktindsigt, da parten har en direkte interesse i sagens udfald.

- 08** Miljøoplysningsloven fungerer som lex specialis og giver en udvidet adgang til aktindsigt i miljøoplysninger med en konkret afvejningsregel, jf. Århus-konventionen.
- 09** Identifikationskravet i OFL § 9, stk. 1, skal fortolkes ud fra borgerens reelle behov – myndigheden kan ikke afslå blot fordi borgeren ikke har angivet det præcise sagsnummer.
- 10** Afslag på aktindsigt i interne dokumenter kræver, at myndigheden konkret vurderer og begrundes, hvorfor meroffentlighed ikke kan komme på tale.
- 11** Aktindsigtsanmodninger, der tjener et retsstridigt eller chikanøst formål, kan afslås efter den pr. 1. juli 2024 ændrede OFL § 9, stk. 2, nr. 2.
- 12** Oplysninger om offentligt ansattes navne kan efter den pr. 1. juli 2024 ændrede OFL § 21, stk. 3, 2. pkt., undtages fra aktindsigt, hvis væsentlige hensyn til den ansattes tryghed taler herfor.
- 13** Generelle henvisninger til risikoen for at afsløre myndigheders metoder kan ikke begrunde samlet afslag på aktindsigt – der skal foretages en konkret vurdering af hvert dokument.

## § 1 Retsgrundlaget – offentlighedens aktindsigt og parter egenaces

Aktindsigt reguleres af to parallelle regelsæt: **offentlighedens aktindsigt** efter [offentlighedsloven § 7](#) og **parter egenaces** efter [forvaltningsloven § 9](#). Offentlighedsloven giver *enhver* – fysiske og juridiske personer uanset statsborgerskab – ret til aktindsigt i dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en myndighed som led i administrativ sagsbehandling. Forvaltningsloven giver parter en videre adgang, da parten har en direkte, retlig interesse i sagens udfald.

Forarbejderne til [offentlighedsloven § 7](#) præciserer, at retten til aktindsigt omfatter alle dokumenter – uanset om de er foreløbige, i udkastform eller ujournaliserede:

*Bestemmelsen fastslår, at retten til aktindsigt tilkommer enhver. Adgangen til aktindsigt tilkommer således juridiske personer (selskaber, organisationer m.v.) og fysiske personer uden hensyntagen til statsborgerskab, bopæl, alder m.v.*

Offentlighedsloven finder anvendelse på al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning, jf. [OFL § 1](#). Parter egenaces efter [FVL § 9](#) er dog videre, idet den giver parten ret til at blive gjort bekendt med sagens dokumenter uanset om sagen verserer eller er afsluttet – og undtagelserne i FVL er snævrere end i OFL.

For **miljøoplysninger** gælder [miljøoplysningsloven § 2](#) som lex specialis, der implementerer Århus-konventionen og EU-direktiv 2003/4/EF. Ombudsmanden har i **FOB 2018-4** fastslået, at begrebet miljøoplysninger er meget bredt – oplysninger om et havneanlæg var miljøoplysninger – og at ministerbetjeningsreglen i OFL § 24 ikke kan anvendes på miljøoplysninger, fordi loven henviser til den ældre offentlighedslov fra 1985.

LOV

[Forvaltningsloven § 9, stk. 1](#)[Miljøoplysningsloven § 2, stk. 1](#)[Offentlighedsloven § 7, stk. 1](#)

## § 2 Interne dokumenter og ministerbetjeningsreglen (OFL §§ 23-24)

Interne dokumenter er som udgangspunkt undtaget fra aktindsigt, jf. [OFL § 23](#). Bestemmelsen omfatter dokumenter, der ikke er afgivet til udenforstående – typisk notater, udkast og interne drøftelser.

[Offentlighedsloven § 24](#) – den såkaldte **ministerbetjeningsregel** – udvider denne beskyttelse til også at dække interne dokumenter, der *udveksles* mellem et ministeriums departement og dets underordnede myndigheder eller mellem forskellige ministerier, når udvekslingen sker i forbindelse med ministerbetjening. Forarbejderne beskriver formålet:

*Bestemmelsen har i første række til formål at sikre en beskyttelse af den interne og politiske beslutningsproces, når dokumenter og oplysninger udveksles mellem forskellige myndigheder i forbindelse med ministerbetjening.*

Bestemmelsen skal dog fortolkes og anvendes **restriktivt**, og i tvivlstilfælde skal der lægges vægt på, om hensynet til den interne og politiske beslutningsproces reelt taler for undtagelse.

**Tre undtagelser** fra ministerbetjeningsreglen følger af [OFL § 24, stk. 3](#):

- **Konkrete afgørelsessager** (nr. 1) – dokumenter udvekslet i forbindelse med en myndigheds konkrete afgørelse kan ikke undtages
- **Kontraktsager** (nr. 2) – dokumenter i sager om indgåelse af kontraktforhold
- **Kontrol- og tilsynsopgaver** (nr. 3) – dokumenter udvekslet i forbindelse med et ministeriums udførelse af kontrol- eller tilsynsopgaver

Folketingets Ombudsmand gennemførte i **FOB 2016-43** en systematisk egen drift-undersøgelse af 30 konkrete ministerbetjeningssager og fandt, at ministerierne generelt anvendte § 24 korrekt – men at begrundelserne for afslag på meraktindsigt efter [OFL § 14](#) ofte var utilstrækkelige. Ombudsmanden understregede, at myndigheden altid – også når dokumenter er undtaget efter § 24 – skal overveje og begrunde, om meraktindsigt bør gives.

I [Vejledning om lov om offentlighed i forvaltningen](#) er det yderligere præciseret, at § 24 kun beskytter "den politiske ministerbetjening" – ikke dokumenter der udveksles som led i myndighedens almindelige sagsbehandling.

LOV

[Offentlighedsloven § 23, stk. 1](#)[Offentlighedsloven § 24, stk. 1, 3](#)

## § 3 Ekstraheringspligten – faktiske oplysninger og faglige vurderinger (OFL § 28)

Selv om et dokument er undtaget fra aktindsigt – fx som internt dokument efter [OFL § 23](#) eller som ministerbetjeningsdokument efter [OFL § 24](#) – fastholder **ekstraheringspligten** i [OFL § 28](#), at visse oplysninger i dokumentet *skal* udleveres.

Ekstraheringspligten omfatter:

- **Faktiske oplysninger** af væsentlig betydning for sagen (§ 28, stk. 1, 1. pkt.)
- **Eksterne faglige vurderinger** – dvs. sagkyndige udtalelser, der bidrager til at skabe klarhed over sagens bevismæssige grundlag (§ 28, stk. 1, 2. pkt.)

Ekstrahering kan undlades, hvis oplysningerne allerede fremgår af andre udleverede dokumenter, er offentligt tilgængelige, eller hvis ekstrahering ville nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug (over ca. 10 timer), jf. § 28, stk. 2.

Ombudsmanden har i praksis skærpet kravene til ekstrahering. I **FOB 2014-29** fastslog

Ombudsmanden, at Erhvervsministeriet ikke tilstrækkeligt havde ekstraheret faktiske oplysninger fra ministerbetjeningsdokumenter. Ombudsmanden understregede, at ekstraheringspligten er en selvstændig og ufravigelig pligt – myndigheden kan ikke undlade ekstrahering blot fordi dokumentet i øvrigt er undtaget.

I **FOB 2024-1** behandlede Ombudsmanden ekstraheringspligten i forhold til dokumenter udarbejdet på baggrund af interviews. Ombudsmanden fastslog, at også oplysninger fra interviews kan udgøre faktiske oplysninger, der skal ekstraheres.

[Rigsadvokatmeddelelsen om Aktindsigt](#) sammenfatter ekstraheringspligten for anklagemyndigheden og præciserer, at ligesom efter forvaltningsloven er der ekstraheringspligt med hensyn til faktiske omstændigheder, der er relevante for sagen, samt eksterne faglige vurderinger.

LOV

Offentlighedsloven § 28, stk. 1, 2

## § 4 Meraktindsigt – pligten til at overveje udlevering (OFL § 14)

Offentlighedsloven § 14 pålægger myndigheden en **pligt til at overveje**, om der bør gives aktindsigt i videre omfang end loven kræver – selv om dokumentet eller oplysningerne i øvrigt er undtaget. Princippet om meraktindsigt er ikke blot en mulighed, men en reel forpligtelse.

Afslår myndigheden at give meraktindsigt, skal begrundelsen indeholde en konkret afvejning af hensynet bag undtagelsen mod den aktindsigtssøgendes interesse i at få oplysningerne udleveret.

Ankestyrelsen har i sin principafgørelse [143-12](#) fastslået dette krav:

*Hvis myndigheden giver afslag på aktindsigt efter princippet om meroffentlighed, skal det fremgå af begrundelsen, at myndigheden har foretaget en konkret vurdering. Myndigheden skal afveje hensynet til de beskyttelsesinteresser, der ligger bag den pågældende undtagelsesbestemmelse og interessen for at få aktindsigt hos den, der har bedt om aktindsigt.*

Sagen vedrørte Arbejdsskadestyrelsens afslag på aktindsigt i interne lægekonsulentudtalelser. Ankestyrelsen hjemviste spørgsmålet om meraktindsigt, fordi styrelsens begrundelse var utilstrækkelig – den havde blot henvist til et faktuel kriterium uden at foretage en afvejet vurdering.

Ombudsmanden har i **FOB 2016-43** (egen drift-undersøgelsen om ministerbetjeningsreglen) fremhævet, at meraktindsigt har særlig betydning for ministerbetjeningsdokumenter, hvor den demokratiske kontrol med forvaltningen kræver, at myndigheden seriøst overvejer udlevering. [Vejledning om lov om offentlighed i forvaltningen](#) forudsætter endvidere, at interne faglige vurderinger i endelig form i lovgivningssager som hovedregel udleveres efter meraktindsigt, allerede fra det tidspunkt et lovudkast sendes i ekstern høring.

LOV

Offentlighedsloven § 14

PRAKSIS

**Ankestyrelsen** · Krav til begrundelse ved afslag på aktindsigt i interne lægekonsulentudtalelser efter princippet om meroffentlighed

31.12.2011

## § 5 Parters egenaces og undtagelser (FVL §§ 9, 12, 14a)

Parter i en forvaltningsretlig sag har efter [forvaltningsloven § 9](#) en videre adgang til aktindsigt end den almindelige offentlighed. Egenacessen omfatter alle sagens dokumenter og dækker hele sagsbehandlingsperioden og tiden efter.

Også parters egenaces kan dog begrænses. Interne dokumenter kan efter [FVL § 12](#) undtages, og oplysninger om enkeltpersoners private forhold kan undtages efter [FVL § 15, stk. 1](#). Parten har dog ekstraheringspligt-beskyttelse efter [FVL § 14a](#).

Ankestyrelsen har i sin principafgørelse [11-20](#) fastslået, at en arbejdsgivers partsaktindsigt i sygedagpengesager er begrænset hvad angår helbredsoplysninger. Arbejdsgiveren kan kun få indsigt i *væsentlige* helbredsoplysninger, der begrundes af afgørelsen om ophør af refusion:

*Dokumenter, der i sin helhed indeholder helbredsmaessige og lægelige oplysninger, kan som udgangspunkt på intet tidspunkt videregives til arbejdsgiver. Arbejdsgiveren vil alene kunne få indsigt i væsentlige oplysninger.*

Ankestyrelsen har endvidere i [242-10](#) fastslået, at en kommunes sygedagpengesag ikke kan anses for en sag om strafferetlig forfølgning efter [FVL § 9, stk. 3](#), blot fordi kommunen har truffet beslutning om politianmeldelse – kommunens primære opgave er stadig at tage stilling til retten til sygedagpenge.

I Huslejenævnets praksis har ankenævnet i [101-119376](#) stadfæstet, at interne arbejdsdokumenter – herunder notater og udkast – kan undtages fra partsaktindsigt efter [FVL § 12](#), så længe ekstraheringspligten er overholdt.

### LOV

[Forvaltningsloven § 9, stk. 1](#)
[Forvaltningsloven § 12](#)
[Forvaltningsloven § 14a](#)
[Forvaltningsloven § 15, stk. 1](#)

|         |                                                                                                                                       |            |
|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| PRAKSIS | <b>Ankestyrelsen</b> · Arbejdsgivers ret til aktindsigt i helbredsoplysninger i refusionssager: Begrænsning og væsentlighedskrav      | 01.01.2020 |
|         | <b>Ankestyrelsen</b> · Retten til aktindsigt i sygedagpengesag, når kommunen har truffet beslutning om politianmeldelse for bedrageri | 01.01.2010 |
|         | <b>Huslejenævnet</b> · Ankenævnet stadfæster afslag på aktindsigt i interne arbejdsdokumenter fra Huslejenævnets sag                  | 06.03.2025 |

## § 6 Aktindsigt i retsbøger og kendelser – Højesterets praksis

Aktindsigt i retsbøger og kendelser følger af [retsplejeloven § 41 b](#), der som udgangspunkt giver enhver ret til at få udleveret domme og kendelser. Adgangen kan begrænses, hvis det er af væsentlig betydning for statens sikkerhed eller forholdet til fremmede magter, jf. [RPL § 41 b, stk. 3](#).

Højesteret har i [AM2025.12.09H](#) – FE-sagen – fastslået vigtige principper for aktindsigt i retsbøger ved afsluttede straffesager:

*Højesteret finder efter en gennemgang af de enkelte kendelser og retsbøger, at der ikke er grundlag for at undtage alle kendelser og retsbøger i deres helhed fra aktindsigt. Det er således ikke tilstrækkeligt sandsynliggjort, at hensynet til statens sikkerhed [...] gør det nødvendigt.*

Højesteret understregede, at generelle henvisninger til risikoen for at afsløre efterretningstjenestens metoder ikke kan begrunde en *samlet* undtagelse af over 300 retsbøger. Retten skal foretage en konkret vurdering af hvert dokument og prioritere **ekstrahering** (maskering af fortrolige oplysninger) frem for total nægtelse. Sagen blev hjemvist til byretten med påbud om at foretage en konkretiseret vurdering.

I den relaterede sag [AM2025.10.13H](#) fastslog Højesteret dog en vigtig grænse: retten kan ikke i en tvist efter [RPL § 746](#) pålægge anklagemyndigheden at oplyse forsvarere om, hvorvidt der findes materiale undtaget efter [RPL § 729 c](#) – denne særlige beskyttelsesordning er netop konstrueret til at skjule selv eksistensen af undtaget materiale.

Højesteret afsagde endvidere i [SS-94/2023-HJR](#) kendelse om, at princippet om offentlighed i retsplejen – forankret i [Grundlovens § 65](#) – kræver, at dørlukning begrænses til det strengt nødvendige, og at allerede offentligt kendte oplysninger som udgangspunkt ikke kan begrunde dørlukning.

|         |                                                                                                                                                                      |                                        |            |
|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|------------|
| LOV     | <a href="#">Retsplejelovent § 41b, stk. 1</a>                                                                                                                        | <a href="#">Retsplejelovent § 729c</a> |            |
| PRAKSIS | <b>Højesteret</b> · Højesterets afgørelse om aktindsigt i retsbøger og kendelser vedrørende tvangsindgreb i FE-sagen                                                 |                                        | 09.12.2025 |
|         | <b>Højesteret</b> · Højesteret fastslår, at retten ikke må pålægge Anklagemyndigheden at oplyse forsvarere om undtaget materiale i medfør af Retsplejelovent § 729 c |                                        | 13.10.2025 |
|         | <b>Højesteret</b> · Højesterets kendelse om delvis dørlukning i sag om røbelse af statshemmeligheder mod tidligere forsvarsminister                                  |                                        | 27.10.2023 |

## § 7 Sagsbehandlingstid – syv arbejdsdage-reglen (OFL § 36)

[Offentlighedsloven § 36, stk. 2](#) fastslår, at anmodninger om aktindsigt skal afgøres **snarest** og som udgangspunkt inden syv arbejdsdage efter modtagelsen. Overskrides fristen, skal myndigheden underrette ansøgeren om årsagen til forsinkelsen og oplyse, hvornår en afgørelse kan forventes.

[Vejledning om lov om offentlighed i forvaltningen](#) præciserer, at udtrykket "snarest" indebærer, at anmodninger om aktindsigt skal behandles og afgøres så hurtigt som muligt, og at aktindsigtssager skal prioriteres i forhold til myndighedens øvrige opgaver.

Folketingets Ombudsmand har i **FOB 2015-50** foretaget en systematisk undersøgelse af sagsbehandlingstider i aktindsigtssager og konstateret, at flere ministerier systematisk overskred syv-dages-fristen uden at underrette ansøgerne. Ombudsmanden understregede, at fristen er en skærpet sagsbehandlingsgaranti, og at myndighederne ikke kan henvise til generel travlhed som begrundelse for forsinkelse.

Underretningsspligten ved forsinkelse er efter praksis en selvstændig pligt – myndigheden skal proaktivt orientere ansøgeren, også uden at denne rykker. Ombudsmanden har i flere sager kritiseret, at myndighedens begrundelse for forsinkelse var for vag og ikke angav en realistisk ny frist.

Kompetencen til at træffe afgørelse om aktindsigt ligger som udgangspunkt hos den myndighed, der har kompetencen til at træffe afgørelse om sagens realitet. I lovgivningssager – herunder høring i forbindelse med lovgivning – er det vedkommende ministerium, der har afgørelseskompetencen.

|     |                                                 |
|-----|-------------------------------------------------|
| LOV | <a href="#">Offentlighedsloven § 36, stk. 2</a> |
|-----|-------------------------------------------------|

## Miljøoplysninger – lex specialis og udvidet adgang

§ 8

### (miljøoplysningsloven § 2)

Miljøoplysningsloven § 2 giver enhver ret til aktindsigt i miljøoplysninger med de betingelser og undtagelser, der følger af offentlighedsloven – men med vigtige modifikationer. Loven implementerer Århus-konventionen og EU-direktiv 2003/4/EF.

Den væsentligste konsekvens er, at miljøoplysningslovens § 2, stk. 3, indeholder en **dobbelt afvejningsregel**:

- En **generel** regel om, at undtagelsesbestemmelserne skal fortolkes restriktivt under hensyn til offentlighedens interesse i offentliggørelse
- En **konkret** regel om, at de offentlige interesser, der varetages ved udlevering, i hver enkelt sag skal afvejes mod interesserne ved afslag

Miljøoplysningsloven henviser til den *ældre* offentlighedslov fra 1985, hvilket betyder, at **ministerbetjeningsreglen i OFL § 24 ikke finder anvendelse** på miljøoplysninger. Ombudsmanden har i **FOB 2016-43** udtrykkelig bemærket dette:

*Ministerbetjeningsreglen kan ikke anvendes på miljøoplysninger. Det skyldes, at lov om aktindsigt i miljøoplysninger henviser til den tidligere gældende offentlighedslov.*

Begrebet "miljøoplysninger" er efter praksis meget bredt. Ombudsmanden fastslog i **FOB 2018-4**, at oplysninger vedrørende et nyt havneanlæg var miljøoplysninger, og i **FOB 2018-2**, at et politisk debatoplæg om infrastrukturprojekter var omfattet af begrebet. Oplysninger om tilstanden i landskaber, naturområder, vandressourcer og lignende er miljøoplysninger i miljøoplysningslovens forstand.

Samspillet mellem miljøoplysningsloven og offentlighedsloven kan efter Ombudsmandens praksis give anledning til konkrete fortolkningsspørgsmål – men det overordnede princip er, at miljøoplysningsloven som lex specialis giver en videre adgang til aktindsigt end offentlighedsloven alene.

LOV

Miljøoplysningsloven § 2, stk. 1, 3

## Ændringer pr. 1. juli 2024 – chikanøse anmodninger og beskyttelse af ansattes navne

§ 9

Ved lov af 12. juni 2024 (L 116, 2023-24) blev offentlighedsloven og forvaltningsloven ændret med virkning fra 1. juli 2024. Ændringerne er i kraft, men endnu ikke konsolideret i den gældende lovbekendtgørelse (LBK nr. 145/2020).

### Chikanøse anmodninger – OFL § 9, stk. 2, nr. 2:

I **OFL § 9, stk. 2, nr. 2** indsættes "eller chikanøst", så anmodninger om aktindsigt, der tjener et chikanøst formål, kan afslås. Tærsklen for afslag sænkes betydeligt – bestemmelsens anvendelsesområde er ikke længere begrænset til "klare tilfælde af misbrug". Forarbejderne præciserer:

*Det forudsættes med ændringen af § 9, stk. 2, nr. 2, at tærsklen for, hvornår en anmodning må antages at skulle tjene et retsstridigt eller chikanøst formål eller lignende, samtidig sænkes betydeligt.*

Udtrykket "chikanøst" omfatter bl.a. chikanøs kontakt (uforholdsmæssigt mange henvendelser), chikanøs forfølgelse og hadefulde opslag om navngivne personer. Det er dog vigtigt at bemærke, at forslaget *ikke* begrænser pressens eller forskeres adgang: aktindsigtsanmodninger fra massemedier eller forskere ved anerkendte institutioner kan fortsat kun helt undtagelsesvist afslås.

### Beskyttelse af ansattes navne – OFL § 21, stk. 3, 2. pkt.:

I OFL § 21, stk. 3 indsættes et nyt 2. pkt., hvorefter oplysninger om en offentligt ansats navn kan undtages fra aktindsigt, hvis **væsentlige hensyn** til den ansattes tryghed taler herimod. Bestemmelsen sigter navnlig til ansatte med borgernære funktioner, der er udsat for trusler eller chikane – især ansatte i politiet, kriminalforsorgen, psykiatrien og på det sociale område.

Forarbejderne forudsætter, at såfremt den ansatte tidligere har været udsat for vold, trusler eller chikane fra den aktindsigtssøgende, vil der som udgangspunkt foreligge væsentlige hensyn. Bestemmelsen gælder også uden for personalesager – i andre sager kan navne undtages efter OFL § 33, nr. 5, og ved partsaktindsigt efter FVL § 15 b, nr. 5.

LOV

Offentlighedsloven § 9, stk. 2

Offentlighedsloven § 21, stk. 3

## § 10 Identifikationskravet og afgrænsning af sagen

Offentlighedsloven § 9, stk. 1 stiller krav om, at den aktindsigtssøgende angiver den sag eller de dokumenter, vedkommende ønsker aktindsigt i. Kravet skal dog fortolkes med udgangspunkt i borgerens reelle behov – myndigheden kan ikke afslå blot fordi borgeren ikke har angivet det præcise sagsnummer.

Folketingets Ombudsmand har i en grundlæggende udtalelse fra 1998 om identifikationskravet fastslået, at myndigheden er forpligtet til at identificere sagen, hvis den er i stand til det på et andet grundlag end borgerens angivelse. Forarbejderne til den dagældende bestemmelse i 1985-lovens § 4, stk. 3, præciserede:

*Bestemmelsen medfører, at den, der ønsker aktindsigt, må have kendskab til sagens eller dokumentets eksistens før henvendelsen til vedkommende myndighed. Dette betyder imidlertid ikke, at myndigheden er berettiget til at afslå en begæring om aktindsigt alene under henvisning til en manglende angivelse af sagstilhørsforholdet, hvis myndigheden er i stand til på andet grundlag at identificere den sag eller det eller de dokumenter, der ønskes aktindsigt i.*

Myndigheden kan heller ikke selv afgrænse "sagen" snævrere end den faktiske sammenhæng. Ombudsmanden har i flere sager kritiseret, at myndigheder har anvendt en for snæver sagsafgrænsning og dermed undladt at medtage relevante dokumenter i aktindsigtsbesvarelsen.

Identifikationskravet er dog ikke helt uden indhold – det indebærer, at man ikke kan kræve adgang til at gennemgå en myndigheds samlede journalmateriale eller alle sager af en bestemt art.

LOV

Offentlighedsloven § 9, stk. 1

## § 11 Sammenfatning og centrale praksistrends

Praksis fra Folketingets Ombudsmand, Ankestyrelsen og Højesteret tegner et klart billede af aktindsigtens retlige landskab:

- **Udgangspunktet er fuld aktindsigt.** Undtagelserne skal fortolkes restriktivt, og bevisbyrden for at undtage dokumenter påhviler myndigheden.
- **Ministerbetjeningsreglen** anvendes i praksis korrekt i de fleste tilfælde, men begrundelserne for afslag på meraktindsigt er ofte utilstrækkelige – myndigheden skal foretage en konkret afvejning.
- **Ekstraheringspligten** er en selvstændig og ufravigelig forpligtelse, der sikrer en kerne af gennemsigtighed også i undtagne dokumenter. Højesteret har i FE-sagen understreget, at målrettet maskering skal prioriteres frem for total nægtelse.
- **Sagsbehandlingstiden** på syv arbejdsdage er en skærpet garantiforskrift, og systematisk overskridelse uden underretning er kritisabelt.
- **Miljøoplysningsloven** giver en videre adgang end offentlighedsloven alene og er baseret på en konkret interesseafvejning.
- **2024-ændringerne** af OFL § 9 og § 21 sænker tærsklen for afslag ved chikanøse anmodninger og giver ny hjemmel til at beskytte ansattes navne, men pressens og forskeres adgang bevares uændret.

Aktindsigt afgrænses mod beslægtede forvaltningsretlige institutter: [partshøring](#) sikrer, at parten kan udtale sig om sagens oplysningsgrundlag; [begrundelseskra](#)v sikrer, at afgørelsen forklares; og persondata-indsigt efter GDPR art. 15 regulerer en separat registreredes ret til indsigt i sine personoplysninger.

|         |                                                                                                                                            |            |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| PRAKSIS | <b>Højesteret</b> · Højesterets afgørelse om aktindsigt i retsbøger og kendelser vedrørende tvangsindgreb i FE-sagen                       | 09.12.2025 |
|         | <b>Ankestyrelsen</b> · Krav til begrundelse ved afslag på aktindsigt i interne lægekonsulentudtalelser efter princippet om meroffentlighed | 31.12.2011 |

|           |                                                |                                                 |
|-----------|------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| REFERENCE | <b>Lovgrundlag</b>                             | 7 paragraffer                                   |
|           | <a href="#">Forvaltningsloven § 9</a> stk. 1   | <a href="#">Miljøoplysningsloven § 2</a> stk. 1 |
|           | <a href="#">Offentlighedsloven § 7</a> stk. 1  | <a href="#">Offentlighedsloven § 14</a>         |
|           | <a href="#">Offentlighedsloven § 24</a> stk. 1 | <a href="#">Offentlighedsloven § 28</a> stk. 1  |
|           | <a href="#">Offentlighedsloven § 36</a> stk. 2 |                                                 |

|                              |                                                                                                                                                 |               |
|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| MATERIALE                    | <b>Citerede afgørelser</b>                                                                                                                      | 8 afgørelser  |
| HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS |                                                                                                                                                 | 3             |
| 09.12.2025                   | Højesterets afgørelse om aktindsigt i retsbøger og kendelser vedrørende tvangsindgreb i FE-sagen                                                | AM2025.12.09H |
| 13.10.2025                   | Højesteret fastslår, at retten ikke må pålægge Anklagemyndigheden at oplyse forsvarere om undtaget materiale i medfør af Retsplejeloven § 729 c | AM2025.10.13H |

27.10.2023 Højesterets kendelse om delvis dørlukning i sag om røbelse af statshemmeligheder mod tidligere forsvarsminister 4290-5140

#### ANKESTYRELSEN · NÆVN / KLAGEINSTANS

3

01.01.2020 Arbejdsgivers ret til aktindsigt i helbredsoplysninger i refusionssager: Begrænsning og væsentlighedskrav 11-20

31.12.2011 Krav til begrundelse ved afslag på aktindsigt i interne lægekonsulentudtalelser efter princippet om meroffentlighed 143-12

01.01.2010 Retten til aktindsigt i sygedagpengesag, når kommunen har truffet beslutning om politianmeldelse for bedrageri 242-10

#### HUSLEJENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

06.03.2025 Ankenævnet stadfæster afslag på aktindsigt i interne arbejdsdokumenter fra Huslejenævnets sag 101

#### PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

06.07.2021 Ugyldigt gæstekort: Tvist om anvendelse af blyant eller fyldepen ved parkering i Valby park-5140

## FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Betænkning om offentlighedslovens revision (nr. 857/1978)

nr. 857 · 1978 · Justitsministeriet